

**Аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажмини аниқлаш ва тўловларни
амалга ошириш тартиби тўғрисидаги**

НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу низом туман (шахар) тиббиёт бирлашмалари ва улар таркибидаги оиласи шифокорлик пунктлари, оиласи поликлиникалар ва марказий кўп тармоқли поликлиникалар ҳамда нодавлат тиббиёт ташкилотлари (кейинги ўринларда – тиббиёт ташкилотлари)га бириктирилган аҳолининг ҳар бир нафарига кўрсатилиши белгиланган тиббий хизматлар ҳажмидан келиб чиқиб молиялаштириш тартибини белгилайди.

2. Мазкур низом Давлат тиббий суғуртаси жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма) билан тиббий хизматлар хариди тўғрисидаги шартнома тузган ва аҳоли жон бошига тўлов усулида молиялаштириладиган тиббиёт ташкилотларига нисбатан қўлланилади.

3. Мазкур Низомда қуидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

аҳоли жон бошига молиялаштириш учун базавий ставка (кейинги ўринларда – базавий ставка) – Жамғарма Кузатув кенгаши томонидан тасдиқланадиган, тегишли молия йилида тиббиёт ташкилотларига бириктирилган аҳолининг ҳар бир нафарига давлат томонидан кафолатланган тиббий хизматлар ва дори воситалари пакети (кейинги ўринларда – кафолатланган пакет) доирасида тиббий ёрдам кўрсатиш учун зарур бўлган маблағларнинг йиллик миқдори;

Бунда, базавий хисоблаш миқдори ўрнатилган тартибда ўзгартирилганда Жамғарма Кузатув кенгаши томонидан базавий ставкалар миқдори ҳам шунга боғлиқ ҳолда ўзгартирилади ҳамда тегишли хисоб-китобларда қўлланилади.

бириктирилган аҳоли – бирламчи тиббий-санитария ёрдами билан қамраб олиш учун тегишли тиббий ахборот тизими орқали тиббиёт ташкилотига бириктирилган аҳоли;

кафолатланган пакети – тегишли молия йилида Давлат бюджетидан ажратилган маблағлар ҳисобидан аҳолига бепул кўрсатиладиган тиббий хизматлар ва дори воситалари ҳажми;

тиббий хизматлар хариди тўғрисидаги шартнома (кейинги ўринларда – шартномаси) – кафолатланган пакетга киритилган тиббий хизматларни аҳолига кўрсатилиши тўғрисида Жамғарма ва тиббиёт ташкилоти ўртасида тузиладиган битим;

ёш ва жинс коэффициентлари – аҳолининг ёши ва жинсига боғлиқ ҳолда тиббий ёрдамга бўлган эҳтиёжини ифодаловчи коэффициентлар;

муассаса тури коэффициенти – ҳар бир турдаги тиббиёт ташкилоти томонидан тиббий ёрдамнинг кафолатланган ҳажми доирасида кўрсатилиши белгиланган тиббий хизматлар ва дори таъминоти учун зарур маблағлар миқдорини аниқлашда қўлланиладиган коэффициент;

аҳоли зичлиги коэффициенти – кафолатланган пакетга киритилган тиббий хизматларни бириктирилган ҳар бир аҳолига тўлиқ ҳажмда кўрсатилишини таъминлаш учун зарур молиялаштириш ҳажмини аниқлашда қўлланиладиган коэффициент;

тузатиш коэффициентлари – кафолатланган пакетга киритилган тиббий хизматларни бириктирилган аҳолига тўлиқ кўрсатилиши учун зарур молиялаштириш ҳажмини аниқлашда қўлланиладиган коэффициентлар.

2-боб. Аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажмини аниқлаш

4. Аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажми ҳисоб-китобини амалга ошириш учун қуидагилардан фойдаланилади:

тегишли тиббий ахборот тизими орқали ўтган йил 1 июль ҳолатига бириктирилган аҳоли сони ва таркиби (ахборот тизимидан тегишли давр учун зарур маълумотларни олиш имкони бўлмаган тақдирда, ҳудудий Соғлиқни сақлаш бошқармалари томонидан тасдиқланган маълумотлар асосида шакллантирилади);

ёш ва жинс коэффициентлари ;

базавий ставка;

муассаса тури коэффициенти;

аҳоли зичлиги коэффициенти;

тузатиш коэффициентлари;

тегишли ҳисоб-китобларни амалга оширувчи ахборот дастури.

5. Аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажми базавий ставка, бириктирилган аҳоли сони ва таркиби ҳамда ёш ва жинс коэффициентлари, тиббиёт ташкилоти тури коэффициенти, аҳоли зичлиги ҳамда тузатиш коэффициентини қўллаган ҳолда қуидагича ҳисобланади:

$$\text{ЖБМ} = \left(\sum_j \text{БС} * K_j * \text{БАС}_j * K_m * K_a * K_t \right)$$

Бунда:

ЖБМ – тиббиёт ташкилотининг аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажми;

БС – базавий ставка;

j – ёш ва жинс гурӯҳлари;

K_j – “ j ” гурухи учун ёш ва жинс коэффициенти;
БАС $_j$ – “ j ” гурухидаги бириктирилган аҳоли сони;
 K_m – муассаса тури коэффициенти;
 K_a – аҳоли зичлиги коэффициенти;
 K_t – тузатиш коэффициенти.

6. Кўп тармоқли марказий поликлиниканинг аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажми, базавий ставка ва тегишли туман (шаҳар) ҳудудидаги тиббиёт муассасасига жами бириктирилган аҳоли сони ва тузатиш коэффициентларини қўллаган ҳолда қуидагича ҳисобланади:

$$\text{ЖБ}_u = \text{БС} * \text{ЖА} * K_m * K_a * K_t$$

Бунда:

ЖБ_u – кўп тармоқли марказий поликлиниканинг умумий аҳоли учун молиялаштириш ҳажми;

БС – базавий ставка;

ЖА – жами аҳоли сони;

K_m – муассаса тури коэффициенти;

K_a – аҳоли зичлиги коэффициенти (бириктирилган аҳоли мавжуд бўлганда);

K_t – тузатиш коэффициенти.

7. Туман (шаҳар)даги тиббиёт ташкилотларининг умумий молиялаштириш ҳажми ушбу туман (шаҳар) ҳудудида жойлашган барча тиббиёт ташкилотларининг аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажмлари йигиндиси асосида қуидагича ҳисобланади:

$$\text{УММ} = \sum_n (\text{ЖБМ} + \text{ЖБ}_u)$$

УММ – тиббиёт ташкилотини умумий молиялаштириш ҳажми.

8. Тиббиёт ташкилотларининг аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажмини аниқлашда капитал қўйилмалар, янги очилаётган тиббиёт ташкилотининг ташкил этиш ва сақлаш харажатлари, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш, куз-киш мавсуми тайёргарлик кўриш билан боғлиқ харажатлар, фан ва илмий изланишлар, эмлаш, сайёр тиббий кўриклар, ҳомиладорлик нафақаси, шунингдек, кўзда тутилмаган бошқа харажатларни қоплаш билан боғлиқ харажатлар ҳисобга олинмайди.

9. Тиббиёт ташкилотларини аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажмини аниқлашда ҳисобга олинмаган харажатлар тегишлилиги бўйича Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва тегишли бюджет (республика ва маҳаллий) маблағлари ҳамда қонунчилиқда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан қопланади.

3-боб. Аҳоли жон бошига молиялаштиришни амалга ошириш

10. Аҳоли жон бошига молиялаштириш Жамғарма билан тиббиёт ташкилоти ўртасида тузилган шартнома асосида амалга оширилади.

11. Аҳоли жон бошига молиялаштиришни амалга оширишда тиббиёт ташкилотига тегишли шахсий ғазна ҳисобвараги (банк ҳисоб рақами)га Жамғарма томонидан маблағлар харажатлар таснифининг бир сатрида маблағлар ўтказиб берилади.

12. Аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳар ойнинг дастлабки 5 иш куни мобайнида 95 фоизгача бўлган қисми олдиндан тўлаб берилади.

Қолган қисми тегишли тиббий ахборот тизимиға киритилган маълумотлар (беморлар қабули, уларга кўрсатилган тиббий хизматлар ва бошқалар) асосида кейинги ойнинг 25 санасигача тўлаб бериш орқали амалга оширилади.

13. Тиббиёт ташкилоти томонидан жорий ойдаги ўз фаолияти тўғрисидаги маълумотлар муентазам равишда тегишли тиббий ахборот тизимиға киритилмаган тақдирда, ушбу тиббиёт ташкилотини Жамғарма томонидан молиялаштирилиши вақтинча тўхтатилади.

Тиббиёт ташкилотининг жорий ойдаги фаолияти тўғрисидаги маълумотлар белгиланган муддатларда тегишли тиббий ахборот тизимиға киритилмаган тақдирда, ушбу тиббиёт ташкилотини Жамғарма томонидан молиялаштирилиши вақтинча тўхтатилади.

14. Молия йили якунида тиббиёт ташкилотининг шахсий ғазна ҳисобвараги (банк ҳисоб рақами)даги қолдиқ маблағлар Жамғармага қайтарилмайди ҳамда келгуси молия йили учун тузиладиган даромадлар ва харажатлар бўйича бизнес-режада йил бошига қолган қолдиқ сифатида акс эттирилади.

15. Мазкур қолдиқ маблағлар биринчи навбатда кредитор қарздорликларни қоплаш учун йўналтирилади, сўнгра тиббий ёрдам кўламини кенгайтириш, қўшимча тиббий хизматларни ташкил этиш (инсульт, миокард инфаркти билан касалланган bemорларни реабилитацияси, массаж, даволаш физкультураси, паллиатив ёрдам) учун мутахассисларни жалб қилиш, тиббиёт ташкилотини зарур тиббий асбоб-ускуна ва жиҳозлари билан таъминлаш ва ходимларни моддий рағбатлантириш учун сарфланади.

4-боб. Якунловчи қоидалар

16. Аҳоли жон бошига молиялаштириш ҳажмини аниқлаш учун тегишли тиббий ахборот тизимиға киритилган маълумотларнинг тўғрилиги, ҳаққонийлиги ва ажратилган маблағларнинг мақсадли ва самарали сарфланиши учун жавобгарлик тиббиёт ташкилоти раҳбарига юклатилади.

17. Ушбу Низом талабларига риоя қилмаган мансабдор шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавобгар.